

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” este:
Jof'a și Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu s'eu
28. franci.

Anulu XII

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru șacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 81.

Joi, 24 12 Octobre

1878.

In ajunulu luptelor parlamentari.

Brasiovu, 23 Octobre 1878.

Discursulu tronului, cu care a deschis Maies-tatea S'a diet'a Ungariei, este elocuentu, nu prin ceea ce spune, ca-ci nici-odata dela 1867 încóce n'a fostu asia de scurtu, rece și fora colóre cá acuma, ci mai multu prin ceea ce retace. Situațiunea politica interióra nesigura și incurcata se oglindéza in acestu discursu, care nu contine nici unu feliu de programu și pledéza numai pentru resolvarea reciproca a unoru cestiuni neamanabile, cumu este revisuirea legi militarie dela 1868, care inca a fostu votata numai pe 10 ani, a careia durata espira prin urmare in anulu curentu și reinoirea pactului financiaru cu Croti'a.

In impregiurarile critice actuale, candu este greu a prevedé fia și numai pe cateva septemani directiunea ce-o va luá crisa, in care se vede incurcata monarchi'a, discursulu tronului nici n'a potutu se fia mai explicatu. Cestiunea ocupatiunii o atinge numai, cá si in treacatu. Cu tóte astea tocmai acést'a cestiune este cea mai principala, in giurulu careia se invertescu tóte celelalte.

Astadi numai póte fi vorb'a prin urmare de realizarea programelor de reforme grandióse, ce si le-au formulatu cu ocasiunea alegerilor partidele guvernamentale și opositiunale, activitatea dietei va fi absorbita de cestiunile politice esteriore in legatura cu crisa ministeriala. Desbaterea adresei de respunsu la discursulu tronului promite a fi fórté furtunósa. „Opositiunea intrunita” și „stanga extrema” au scrisu pe stindartele loru: Josu cu Andrásy și Tisza! Opositiunea maghiara dupa marturisirea tuturor organelor sale numai in caderea acestor doi ministri vede salvarea patriei. Asiáder' ea 'si va dá tóte silintiele, spre a-i resturná.

Fačia cu agitatiunile opositiunii Andrásy și Tisza facu totu ce le sta in potintia, spre a 'si asigurá earasi majoritatea in parlamentu și spre a medioloci alegerea de partisani de ai loru catu mai multi in delegatiuni. Astfelu comitele Andrásy ar' voi se paralizeze votulu dietei maghiare in cestiunile esteriore punendu tóta greutatea pe votulu delegatiunilor, cari fiindu compuse dupu placulu seu, voru aprobá negresitu totu ce a facutu elu.

Prim'a lovire intre guvernamentali și opositiunali va avé locu la alegerea presiedintulu dietei. Guvernulu va candidá de presiedinte pe Ghyczy, ér' opositiunea pe Bitto. Este probabilu, ca pentru acést'a din urma voru votá tóte partidele opositiunale și atunci guvernamentaliu potu fi usioru resturnati.

Caderea lui Andrásy și venirea opositiunii maghiare la guvern ar' nasce in momentele de fačia cele mai grele complicatiuni interióre, crisa in locu se se delature s'ar' mari. Opositionalii inainte de tóte sunt inimici jurati ai aneksiunii Bosniei, politic'a loru este prin urmare diametralu opusa planurilor ce se cocu la curtea de Vien'a. Consecintiele unui desastru a comitetulu Andrásy in camer'a maghiara potu fi dér' fórté grave. Dupa cumu i se scrie dela Vien'a unei fóie din Berlinu guvernulu se teme, cá nu cumva diet'a maghiara se se grabésca a face o manifestatiune, care ar' potea se sdruncine positiunea comitelui Andrásy s'eu se prejudece votulu viitoriu alu delegatiunilor.

Lupt'a ce se va incinge in parlamentulu ungaru este indreptata inse in prim'a linea in contra influintei partidulu militaru austriacu, care devine din di in di mai preponderanta. Semburele opositiunii ce-o facu maghiarii in cestiunea ocupatiunii este și remane tendint'a de a se emancipá de sub tutel'a Vienei, de a paralísá o actiune, care nu se póte pune nicidecumu in consonantia cu interesele specifice maghiare.

Caracteristicu este, ca in prim'a siedintia a dietei, celu d'antaiu vorbitoriu s'a sculatu pentru a protestá in contra celor, cari voiescu, cá cu ori-ce ocasiune se demonstre unitatea monarchiei. Danielu Irányi a declarat adeva, ca déca se va plantá pe palatulu din Bud'a pe lenga stindartulu ungurescu și croatu și celu imperatescu negru-galbenu, elu cu amicii sei de principii voru absentá dela deschiderea solemnela a dietei. Palatulu regal, dise elu, e unu palatu nationalu și la serbari nationale nu se cuvine se falfaie de pe elu altu stindartu, decatu celu nationalu; stindartulu negru-galbenu este numai unu simbolu alu unitatii monarchiei, o idea, pe care totu o mai sustienu cei din Vien'a! —

Deschiderea parlamentulu ungurescu.

Dumineca in 20 Octobre avu locu cu indatinat'a solemnitate deschiderea Corpurilor legiuitórie ungare in sal'a tronului a palatulu regal din Bud'a. Dupa serviciulu divin, celebratu de cardinalulu primatu alu Ungariei, asistatu de mai multi episcopi, membrii ambelor camere se adunara in sal'a tronului. Au fostu de fačia si mai multi din partidulu Kossuthianu, intre cari Simonyi, Helfy, Eötvös s. a., doi deputati portau uniform'a de oficeri. Ceremoni'a a decursu dupa programa. Maiestatea S'a atatu la intrare catu și la parasirea salei a fostu primitu cu Eljén-uri repetite. Maiestatea S'a a ocupatu tronulu din fačia si acope-rindu-si capulu, a restitu urmatoriulu

Discursu alu tronului:

„Onorati domni Magnati și Deputati, iubiti Credintiosi! Ve salutamu la pragulu acestei sesiuni noue legislative cu atatu mai mare bucuria, cu catu simtimu sub impregiurarile de fačia mai multu necesitatea spriginului D-vóstre intieptu, tare și patrioticu. Din caus'a situatiunii, in care se afla de presentu guvernulu tierii, nu potemu se indicamu agendele importante, ce voru pretinde activitatea D-vóstre, dér' petrunsi de insemnatatea acestor probleme, Vomu ingriji, cá guvernulu tierii se póta fi catu mai curéndu in positiune, a le desemná si a participá cumu cere constitutiunea la resolvarea loru. Acuma ve atragemu atentiunea numai asupra acelor doue obiecte, cari trebuie se fia celu pučinu provisoricu resolute in timpulu celu mai scurtu, adeva usupra dispoziției privitórie la poterea armata și asupra conventiunii financiare, ce este a se inchiaia cu regatulu Croatiei și alu Slavoniei, deórece legile, cari le reguléza, sunt in vigóre numai inca pana la finele anulu acestuia. Intieptiunea D-vóstre va aflá calea, pe care se potu resolvá aceste afaceri asia, cá nici in conducerea loru constitutionalu se nu se ivésca pedeci, nici se nu fia lipsa a grabi resolvarea loru definitiva intr'unu modu necorespundietoriu insemnatatii loru.

„In Congressulu dela Berlinu amu primitu cu privire la ocuparea și administrarea Bosniei unu mandatu european. Trebuie se Ne esprimemu parerea de reu, pentru-ca resolvarea acestei probleme nu s'a potutu ajunge pe cale pacifica. Multiamita atitudinei bravei Nóstre armate, care merita recunoscintia cea mai mare, se póte considerá partea prima a acestei probleme astadi deja de finita. (Eljen.)

„Deocamdata, pana ce ministrulu Nóstru de esterne va poté se dé inaintea corporatiuniloru chiamate pentru acésta (ad. delegatiunile) deslusire mai detailata, ne servesce spre linistire a ve comunicá, ca bun'a intielegere, in care traimu cu tóte poterile, Ne indreptatesce la speranti'a, ca partea restanta a problemei se va poté esecutá cu cea mai mare crutiare a popóreloru Nóstre iubite in vointia loru de a aduce sacrificii.

„In speranti'a acést'a si avendu increderea, ca patriotismulu, intieptiunea și moderatiunea D-vóstre

va aflá si in acést'a dieta caile și mediulócele, ce duc la binele și in florirea iubitei Nóstre Ungarie, declaramu prin acést'a diet'a de deschisa.” (Eljen-uri prelungite.)

Intrarea triumfala a armatei romane in Bucuresci.

Cu diu'a de 8 Octobre, diu'a intrarii triumfale a eroilor dela Griviti'a, Plevn'a, Rahov'a și Smardanu in Bucuresci, si-a luat inceputulu o noua era gloriósa, in care a intratu Romani'a dupa doue sute de ani de umilire. Palosinulu stramosiescu a lucitu érași primadata dupa doue vécuri de restriste in intrég'a lui splendóre. Entusiasmulu și bucuri'a poporatiunii capitalei, care alergá cu cununi de flori inaintea armatei și a vítézulu ei Capitanu, era nemarginita. Niciodata stradele și piatiile orasiului nu au fostu atatu de indeseuite de multime cá acuma, candu fiecare asteptá cu impatientsia sosirea braviloru cu trofeele luate in luptele glorióse din Bulgari'a. Mareati'a serbare a decursu, dupa descrierea ce-o aflamu in diuarele din Bucuresci, intr'unu modu cumu nu se potea mai stralucitu. Mosneagulu și copilulu, barbati și femeile imbracasera haina de serbatóre și alergara inaintea ostirei la Baneas'a afara s'eu ocupara unu locu potrivit pe stradele capitalei. Afara la siosea și la Baneas'a pe langa vreo 20,000 de ostire de tóte armele a fostu unu publicu de peste 50,000. Strad'a Victoriei era admirabilu decorata. Fiecare feréstra era decorata cu drapele tricolóre, flori și covóre. Balcónele și ferestrele erau pline de dómne și domnisióre, cari asteptau cu flori și cununi pe vitejii ostirei. Timpulu era fórté frumosu și natur'a favorisandu acést'a serbare a gloriei romane. La 11 óre nu se mai gasea nici unu locu in tribunele redicate de primaria lenga arculu de triumfu.

Arculu de triumfu are o arcada de trecere pe sub elu pentru 12 ómeni. La mediuloculu partii superióre era asediata o statua mareatia a istoriei, inalta cá de 4 metri. De ambele parti ale statuei erau asediate diferite trofee precumu arme, zale, casce s. a. In fruntea arcului sub statua era inscriptiunea: „Aperatoriloru independintiei, Orasiulu Bucuresci” ear' de-o parte și de cealalta sub briulu formatu de fruntea arcului, numele urmatorie: Griviti'a, Opanez, Plevn'a, Rahov'a, — Arcer Palank'a, Lom-Palank'a, Smardanu, Vidinu. Dupa aceste erau dilele, in cari s'au datu gloriósele batalii și in ambele laturi initialele suveraniloru, cu fam'a, care le trambitia numele.

Tribunele din giurulu arcului erau dispuse in modulu urmatoriu: pe partea dreapta in fačia arcului tribun'a Primariei; ministrii și corpulu diplomaticu; M. S. Dómn'a; Crucea Rosia; Dómnele; Camer'a și Senatululu; Curtile de casatiune și de Compturi; Curtile și Tribunalele; Clerulu și Professorii; Societatea academica și geografica; Militarii straini; Strainii civili și in fine tribun'a rezervata. Pe partea stanga erau tribunele: Delegatii judetieloru; Press'a; Autoritatile administrative, Comerciu și Industri'a; Ranitii și in fine tribun'a publica. In intrulu cerculu formatu de tribune erau asediate pe partea stanga elevii scólei normale, elevele asilulu Elen'a Dómn'a și ale celorlalte scóle din capitala, pe partea dreapta elevii scólei de agricultura, ai diferiteloru alte scoli și reprezentantii societatiuniloru nationale și straine. — Venirea ranitiloru in mediuloculu trupelor, ce erau insirate pe camp'ia dela Baneas'a, fú salutata cu entusiasmu; vitejii ostasi se inchinara cu respectu inaintea ranitiloru. M. S. Regala Domnitoriulu, care sosise la Banés'a inaintea Dómnei, trecu pe dinaintea trupelor. Dupa sosirea Dómnei, care fú primita de strigari entusiaste de ura, se celebrá unu serviciu divin pe unu altaru de campu de catra Santi'a S'a metropolitulu-primatu, asistatu de SS. LL. episcopii de

Argesiu si de Ramnicu si incungiuratu de inaltulu cleru. Dupa serviciulu divinu se dete citire pe corpuri urmatoriului ordinu de di alu Domnitoriului :

Bravi ostasi! Tiér'a prin delegatii ei, impreuna cu capital'a, impodobita cá niciodata si insuflita de celu mai sacru simtiementu alu patriei recunoscatórie, ve primesce astadi si saluta in voi nu numai pe eroii dela Griviti'a, Plevn'a, Rahov'a si Smardanu, dér' chiaru pe aceia, cari prin sangele loru au pusu pe fruntea Romaniei coron'a independentiei.

Am alesu acésta di memorabila, spre a pune la drapelele armatei aducerea aminte neperitória a trecerei Dunarei si a decorá drapelele regimenteloru, cari la Smardanu au lasatu o urma mai multu despre viteji'a romana. Acésta amintire va indemná pe urmasii vostri a fi demni de voi, precumu voi ati fostu demni de strabunii vostri si drapelulu vostru va fi dea-pururea respectatu cá si numele de romanu.

Bravi ostasi! Fiti de acumu mandri de numele ce portati, pastrati in voi credinti'a barbatiei vóstre si amintirea entusiasmului patrioticu, cu care natiunea ve serbatoresce astadi, dér' nu incetati de a vedé in stégulu vostru talismanulu, care ve indemná a pastrá cu cea mai mare santiania simtiementulu de datoria si disciplina.

Sunt siguru dér', ca si de acumu inainte, ori unde datori'a ve va chieamá, veti fi unu esemplu de ordine si disciplina, mai cu séma aducéandu-ve aminte, ca anim'a Mea este cu voi si ca nu am mai mare fericire, decatu aceea de a ve dice: **V e m u l t i u m e s c u c o p i i !**

Cu mandria Mea punu acumu in capulu vostru, spre a intrá in capital'a tiei, unde poporul recunoscatoriu ve astépta cu nerabdare se ve arate dragostea si bucuri'a s'a.

Datu in Bucuresci astadi 8/20 Octobre 1878.
Carolu.

Mariele Loru regale decorara apoi stindartele, M. S. regala Dómn'a se sui in trasura cu damele sale de onóre si merse la tribun'a s'a dela drépt'a arcului de triumfu. Dómn'a si damele de onóre duceau cu sine in trasura cate o corfa cu flori. Dómn'a impartii florile sale cu amabilitatea-i cunoscuta fetitieloru asiediate sub tribun'a M. S. Oficierii straini tramisi, cá representanti ai diferiteloru state spre a asistá la acést'a serbare, fura cei d'antai, cari ocupara tribun'a ce li se pregatise. Apoi se ivi celu d'antaiu convoiu de raniti, formatu de aceia, cari nu poteau merge departe pe jos si carora li se destinase o tribuna. Vederea loru produse in toti asistentii unu simtiementu de multa duiosia, care indata se transforma in urari calduróse, ce isbucnira din tóte pepturile cá unu glasu de mii de glasuri. D. capitani din garda Marinescu luá initiativ'a unei colecte pentru raniti si publiculu asistentu contribui cu graba si iubire.

In fine trupele in frunte cu M. S. regala incepura miscarea spre arculu de triumfu. Domnitoriulu se ivi calare in fruntea statului seu majoru. Buchetele si corónele incepura a curge din tóte partile cá plóia intre strigate entusiaste si nemarginite de ura! D. I. P. Dimitrescu, locotitiu-toriulu de primariu, saluta pe Mari'a S'a in numele orasiului asia :

„**M a r i ' a T ' a !** Tunurile turcesci dela Vidinu, Ruscicu si Turtucaia facut'au pe brav'a armat'a romana se'si parasésca caminulu, se incungiure tronulu si avédu in capu pe marele ei capitani, se alerge la fruntarie pentru aperarea mosiei stramosiesci. Incercari grele, privatiuni de totu felulu, jertfe generóse au formatu viati'a ei departe de ai sei. Armat'a romana sub brav'a conducere a Mariei Tale Regale a luptatu si 'si a versatu sangele cu atata barbatia, cá se asigure viitorulu si independinti'a patriei. Tiér'a dér' póte fi mandra de óstea ei, care a reinviatu fal'a numelui romanescu si istori'a de siguru ei va impleti cu dragu cunun'a neuitare. Prin eroismulu armatei, imbarbatatu de curagiulu si devotamentulu marelui ei capitani, Romani'a a scapatu de navalirea pagana si a ajutat pe unu poporu vecinu si amicu se'si scuture catenele sclaviei spre a se incaldi la sórele libertatiei. Griviti'a, Rahov'a, Plevn'a si Smardanu voru spune in eternu trecatoriloru viteji'a poporului romanu, pe care nu'lu cunoscea destulu de bine nici vecinii, nici strainii. Aceste localitati au aretatu lumii, ca bratiulu, care a purtatu sap'a, scie pe campulu de onóre se pórté cu aceeași barbatia si arm'a, sburandu séu la victoria séu mórté. Óstea 'si-a implinitu cu abnegatiune datori'a. Sangele fratiloru nostri remasi pe campulu de lupte

va fi o dovada neperitória de purtarea romanului in acestu complitu resboiu; si printr'o generósa hotarire elu a facutu, cá nesce locuri aprópe necunoscuté se dobandésca unu renume in posteritate si se fia teatrulu gloriei nóstre. Dupa o lunga despartire, in care tiér'a a urmatu cu doru pe armat'a si Capitanulu ei, vitejii Romaniei reintorcédu-se astadi in capitala, ii salutamu cu recunoscintia, respectu si devotamentu. Se traiti Mari'a Vóstra regala! Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a! Se traiésca brav'a ostire romana!“

D. C. A. Rosetti salutá apoi pe M. S. in numele delegatiuniloru din judetie si delegatii studentiloru in numele junimei studióse, in fine primi corónele ce i le oferira damele delegate de societatea „Concordi'a“ si apoi cu-o voce adéncu emotionata rosti urmatóriele cuvinte, cari produsera unu fremetu de entusiasmu :

„Dragostea si bucuri'a, cu care capital'a si tiér'a intréga prin delegatii sei primesce astadi armat'a, este cea mai frumósa respaltire pentru totu ce ea a rabdatu pe campiele din Bulgari'a.

In numele braviloru osteni Ve multiamescu din tóta anim'a pentru stralucit'a intimpinare ce le faceti si pentru cuvintele pline de patriotismu ce ne-ati adresatu. Da! mandra póte fi tiér'a de fiii sei. Cu incredere au mersu la lupte, cá voi nici s'au intorsu. De aci inainte fia linistita scump'a nóstra patria: unu poporu, care 'si-a versatu sangele pentru independinti'a s'a, cu eroismu va luptá, cá se intarésca si se traiésca iubit'a nóstra Romani'a de sine statatória.“

Urari calduróse si repetite acoperira cele din urma cuvinte ale Augustulu conducetoriu alu Romaniloru pe calea biruintiei si apoi M. S'a porni spre orasiu insoçitu de tunete de urari ale imensei poporatiuni. Trecerea ostirei incepú. Dupa musici erau cele 6 stindarte luate dela turci, apoi tunurile in numeru de 42 si apoi diferitele corpuri de armata tóte insoçite de unanime urari si de-o plóie de buchete si de cunune.

Defilarea pornita 'si urma apoi cursulu in ordinea indicata prin programu, adeca :

Unu plutonu de gendarmi calari, ranitii si drapelele luate trofee peste Dunare, (portate de sergenti din diferite corpuri ce sunt decorati); Mari'a S'a regale Domnulu; statulu-majoru Domnescu; comandantulu superioru alu trupeloru; statulu-majoru alu seu: musicele dela tóte regimentele de infanteria; drapelele si stindartele armatei de linia si armatei teritoriale; comandantulu divisiunei I de infanteria; batalionulu de geniu; batalionulu 1 de venatori; batalionulu 2 de venatori; tunurile luate trofee (conduse de pompieri); regimentulu micstu de dorobanti; reg. 2 de linia; reg. 3 de linia; reg. 2 de artileria; comandantulu divisiunei II de infanteria; plutonulu de marinari; batalionulu 4 de venatori; regimentulu 4 de linia; reg. 3 de linia; ambulanti'a; reg. 7 de linia; reg. 1 de artileria; comandantulu brigadei de cavaleria; musicele regimenteloru de rosiori; divisiunulu micstu de calarasi; regimentulu 1 de rosiori; regimentulu 2 de rosiori.

M. S. Domnulu primi defilarea in piati'a teatrului, unde ajungédu la 3 óre se asiedia cu statulu seu majoru si cu oficierii straini. Strigatele de bucuria erau nesfarsite, soldatii si oficierii erau incarcati de cununi de flori. Defilarea a ténutu mai multu de o ora si jumetate. Pe la 5 óre dupa intórcerea M. S. Regale la palatu, incepuse a se mai rari lumea pe calea Victoriei, ear' armat'a a ajunsu la Filaretu, unde primari'a ia datu o mésa. Sér'a iluminarea brilianta a implutu din non stradelle principale de lume. Pe la 8 óre 5 musici militare au mersu cu tortie la palatu, unde au cantatu, esindu MM. LL. Regale in balconu, aclamate entusiasticu de poporu. Gradin'a botanica de pe Bulevardu si gradin'a palatului erau iluminate splendidu cu lampióne venetiane. Mai multe case de pe calea Victoriei se distingueau prin iluminare brilianta cu gazu. Lumea abia dupa mediulu noptii s'a retrasu de pe strade.

In presér'a intrarei armatei diurnele din capitala publicara urmatóriele versuri salutatórie de venirea ostirei :

Armatei romane.

Bravi copii ai Romaniei, veseli ati plecatu, Ati plecatu cu steagulu tiei mandru si curatu, Si vati dusu peste hotare, pentr'unu scumpu odoru, Pentru a tiei neatarnare, pentru alu ei onoru Si tovarasiu bunu avutu-ati dorulu viu din siuu: Cá se duceti lumei vestea neamului romanu: Ér' alu tiei glasu ve dise: „Mergeti, dragi copii „Si ve intórceti cumu ve duceti“ mandri, multi si vii!“

Bravi copii ai Romaniei, bine v'ati batutu, V'ati batutu sub stégulu tiei... sfantulu vostru scutu. Si ati invinsu, ca la isbanda bunulu Dumnedieu A deprinsu alu tiei palosiu si pe Domnulu seu. V'ati batutu, precumu stramosii se bateau, cá lei, V'ati batutu cá feti-frumosii din povesti cu smei, V'ati batutu, precumu in lume nimeni s'a batutu, Si-a se bate cumu romanulu singuru e facutu.

Bravi copii ai Romaniei, mandri v'ati intorsu, V'ati intorsu cu stégulu tiei ruptu, .. dér' totu frumosu. Mai frumosu de cumu fusese, ca-ci, de vulturi dusu, Stéu'a mandra a dusmanimei sub elu a apusu. Si ati adusu neatarnarea tiei, dragi copii, Si virtutea ostasiesca, si trofee mii. Tiér'a mandra ve saluta... Doru'i s'a implinitu: „Bravi copii ai Romaniei, bine ati venit!“

Sciplone Ionu Badesou.

Congressulu nationalu bisericescu gr. or.

Metropolitulu-presiedinte deschide siedinti'a a 4-a la órele 11¹/₄. Dupa cetirea si autenticarea proceseloru verbali presidiulu presenta credentionalele mai multoru deputati, cari se transpunu comisiunei verificatórie, dupa aceea presenta mai multe ecshibite, cari au remasu restante dela sesiunea congressului din 1874. Ecshibite mai insemnate sunt: Propunerea sinodului aradanu pentru tiparirea cartiloru bisericesci cu litere latine; Reportulu consistoriului metropolitanu, cá senatu bisericescu, despre activitatea s'a dela 1875—1878. La propunerea presidiului spriginita de dep. Rotariu se hotaresce, cá aceste ecshibite se se transpuna unei comisiunei bisericesci ce va avé a se alege mai tardiu. In fine se mai presenta intre altele: Reportulu consistoriului metropolitanu cá sonatu scolasticu si cá senatu episcopescu, apoi actulu privitoriu la unele pretensiuni reciproce ale fonduriloru façia de statu si unele anticipari date de statu pentru scóle dér' inca nesolvite. — Tóte aceste ecshibite se transpunu comisiuniloru respective.

Presidiulu pune la ordinea dilei alegerea unei comisiuni bisericesci compusa din 9 membri si propune in cointelegere cu mai multi deputati pe urmatorii, cá membri ai acestei comisiuni: Vicariulu Popea, cav. de Puscariu, Stefanu Iosifu, G. Pesteanu, I. Ianculescu, R. Radulescu, N. Tieranu, I. Rotariu, D. Nicóra. Congressulu primesce acést'a propunere. Urnésa reportulu comisiunei pentru verificari in urm'a caruia congressulu declara mai multi deputati de verificati. Cu acést'a siedinti'a se inchiaie la óra 1¹/₄.

In siedinti'a a 5-a din 5/17 Octobre a. c. presidiulu presenta mai multe chartii si petitiuni sosite din nou, dupa aceea comisiunea de verificare prin reportorulu seu dep. P. Petricu propune verificarea mai multoru deputati precumu si darea de concedii acelorlu, cari au cerutu. Mai departe propune a se depune la birou actele electorale a vreo 6 deputati, cari nu si-au prezentatu inca credentionalele loru, nici n'au aretatu in scrisu causele pentru ce nu le-au prezentatu. — Asupra acestui punctu, cá óre se se verifice deputatii, cari nu si-au prezentatu credentionalele se nasce o discussiune mai lunga si congressulu primesce in fine propunerea, dupa care toti membri presenti fara credentionale se declara verificati. — In urma se declara verificati mai toti deputatii. — Cu privire la afacerea verificarii dep. Dr. Ios. Hodosiu face in scrisu urmatórea propunere: De basa la verificare servesca actele electorale si credentionalele. Pe viitoriu se se compuna 2 credentionale, unulu care se preda alesului, altulu care se tramite consistoriului metropolitanu deodata cu actele electorale. — Dep. V. Babesiu propune alegerea unei comisiuni de 3 membri insarcinati cu revisuirea si eventualu modificarea regulamentului afaceriloru congressuali interne peste totu. — Episc. I. Metianu doresce amanarea revisiunei regulamentului pe alta sesiune, deputatii fiindu si asia gramaditi cu lucruri in numerósele comisiuni. In fine se primesce propunerea dep. V. Babesiu si se alege o comisiune ad hoc in persónele dep. I. Hannea, V. Babesiu si P. Cosm'a.

Din camer'a romana.

D. N. Ionescu constata din actele diplomatice, schimbate intre cabinetulu romanu si intre cabinetele mariloru poteri, ca guvernulu romanu a declarat, ca e gata a se supune hotaririloru congressului, pentru ca nu voiesce se turbure pacea Europei. Asia dér' Europ'a avédu acésta promisiune din partea nóstra, nu se póte admite, ca va veni se sicaneze pe mica, si plapand'a Romania fiindu-ca ea s'a pusu cu pasulu acceleratu se mérga pe calea progressului. Am poté dér' se nu ne supunemu decisiuniloru congressului, fara cá pentru acésta se fia esistenti'a

nóstra in pericolu. Cei mari nu au dreptulu se amenintie o natiune, care are elemente de ordine in sinulu seu, si care are sentimente generose, decatu numai pentru interressulu pazei generale. Nu au dreptulu cei mari se impuna vointi'a lor. Nu sunt o jurisdictiune, care se fia bapata pe liberulu consensu alu celor interressati. (aplause) In adeveru, Europ'a dela 1857 si pana la finele resbelulu din urma n'a cutesatu, se contravina vointiei nóstre prin fortia. Tóte actele cate le amu facutu de 22 de ani incóce Europ'a lea sanctionátu remanendu consecinta cu marele principiu, cá se lase a se desvoltá popórele dupa gradulu lor de cultura, dupa dorinti'a lor. 'Mi aducu aminte cu placere de acesti 22 de ani de pace, pentru ca au trecutu in sangele si madu'a nóstra in acestu timp de pace principiele de libertate, sub care neamu desvoltatu. (numerose aplause.) Acesti 22 de ani sunt mai scumpi decatu victoriele reportate in resbelulu din urma ştralcitu in arme, facundu in rezultate mari; dér' resbelulu nu e, de catu unu mediulocu, de catu o conditiune, cá pacea se fia mai sigura si mai durabila. Precumu resbelulu s'a facutu fara voi'a nóstra, asia si pacea s'a facutu fara scirea nóstra. Cu tóte acstea la San Stefano a trebuitu se se stipuleze recunóscerea independintiei Romaniei. Am vorbitu mai inainte destulu de reu de tractatulu de St. Stefano; cu tóte astea inse 'mi aducu bucuosu aminte de elu, pentru ca Romani'a a luat in tractatulu asta o atitudine brava si si demna, ca-ci corpurile leguitórie au protestatu in contra rapirei Basarabiei stipulata intrinsulu. Nu mai dicu, ca acést'a nealienare era garantata prin conventiunea dela 4 Aprile, ca-ci se sciea inca dela 27 Maiu, ca Russi'a nu se mai tienea de dens'a. Rogu pe d. min. de esterne se me desmintia, déca nu e asia. D. ministru de esterne: Binevoiti ve rogu de a mai repetá incaodata. D. N. Ionescu: La finele lui Maiu 15 dile numai dupa declararea independintiei nóstre guvernulu Mariei Sale a primitu notificarea dela guvernulu Russiei, ca Maiestatea S'a imperiala nu se mai tiené de conventiunea dela 4 Aprile. D. ministru de esterne: Nu e esactu: D. N. Ionescu: La acést'a ve desminte colonelulu Wellesley, care, prin not'a s'a, a comunicatu guvernulu tierii sale acést'a. D. ministru de esterne: Eu n'am cetitu acea nota. D. N. Ionescu: Atatu mai reu déca n'ati cetit'o si nu sciti, ca imperatulu Russiei inca dela 15 Maiu, a dispusu a nu mai recunóce conventiunea nóstra dela Aprilu. D. ministru de esterne: Sunt datoriu se sciu ceea ce mi se comunica mie; nu sunt datoriu se sciu ceea ce se spune altora, chiaru dlui colonel Wellesley séu dlui Ionescu. D. N. Ionescu dice, ca nu se asteptá la o asia cruda desmintire. Dupa ce cauta a mai probá, ca d. ministru de esterne sciea, ca Russi'a nu se mai tienea de conventiune, dice ca delegatii romani au sustienutu Basarabi'a cu multu curagiu, inteligintia si patriotismu, dér' n'au spusu congressulu, ca nu primimu Dobrogea. S'a vediutu din actele congressulu, ca Basarabi'a era sacrificata si cumu potea fi altfelu candu noi insine, nu dicu c'amu dat'o, dér' candu n'amu facutu nimicu, cá se-o conservamu dela finitulu lui Maiu pana la Griviti'a, pana la 29 Augustu? Acuma nu se mai póte face nimicu in privinti'a Basarabiei. Romani'a trebuie se se supuna Europei in interressulu pacii generale. Catu pentru parasirea Basarabiei si ocuparea Dobrogei crede, ca nu e necessitate de o constituanta. Constitutiunea da dreptu adunarilor ordinare se rectifice fruntariile tierii printr'o lege. Diplomati'a a inventatu acestu cuventu fórtu elasticu de „rectificare de fruntarii“ si vedemu, ca ea cedéza teritorii din Turci'a totu sub acést'a denumire. Ds'a pune pacea mai pe susu chiaru decatu Basarabi'a si speréza, ca Russi'a in viitoriu mai bine luminata asupra interesselor sale vediendu, dispositionile pacifice ale Romaniei de adi, va face, cá marea natiune anglesa cu insulele Jonice, pe cari le-a redatu Grecie, candu acést'a traise catuva timpu o vieatia independenta (aplause) Ds'a nu se teme de dominatiunea universalá a Russiei, ca-ci de aci inainte in lumea civilisata numai pacea va avé privilegiulu de a fi universalá. —

Fiindu ostenitu oratorele róga pe d. presedinte a suspendá siedinti'a. — In siedinti'a urmatoria dela 30 Sept. d. Ionescu continuandu-si vorbirea, dice, ca minoritatea consecinta votulu dela 26 Ianuariu nu póte nici consimti la retrocederea Basarabiei, nici primi anecsarea Dobrogei. Romani voiescu se remana o natiune compacta, homogona; ei nu voiescu noue acuisitiuni de teritoriu. D-s'a regreta, ca Romani'a s'a dusmanitu cu aliatulu ei. Guvernulu trebuiá se ié dela Russi'a garantii pentru pastrarea integritatii teritoriale, si se nu si faca ilusiuni. Apoi face istoriculu aliantieloru Romaniei cu Russi'a si dice, ca nu e de trebuintia se ecpriamam cuvinte de durere pentru gresielile guvernulu si ale nóstre. Se ne supunemu necesitatii si se lasamu, cá viitorulu se resolve cestiunea de dreptu. D-s'a speréza, ca natiunea russa mare si tare nu cautá se desminta simtiementele de onóre ale lui Petru celu mare, care a disu: „Preferu mai bine se perdu o provincia intreaga, de catu se sacrificu pe acestu fidelu aliatu (Cantemiru Domnulu Moldaviei), ca-ci o provincia potu s'o recapetu, dér' onórea imperiulu nu se póte repará. Una din conditiunile recunóscerei independintiei nóstre e retrocederea Basarabiei,

ér' cealalta egalitatea politica in sinulu statulu romanu. Intrebandu-se, cumu a venitu congressulu se puna acestea dispositioni in tractatulu dela Berlinu, face istoriculu tuturoru calomniloru infame ce s'au respanditu in strainatate despre romani, cari au fostu descrii, cá nisce Evreofagi si deduce de aici, ca Europ'a a voitu se puna capetu acestei stari de lucruri inchiuite. Inse acést'a e o ingerintia in legislatiunea nóstra interióra si prin urmare trebuie se spunemu acést'a Europei si sei ceremu se ne lase timpu, se ne recunóscemu noi insine in cestiunile interióre si pe urma vomu vedé ce vomu face. Catu despre cetatiani'a romana, crede, ca trebuie se tienemu séma de acea categoria de israeliti, cari de buna voie séu prin indemnulu entusiasmulu nationalu s'au dusu se si verse sangele pentru independintia nóstra; aceia au unu mare dreptu si prin urmare sei primimu la cetatiani'a romana.

Trecédu la cestiunea Dobrogei, pledéza pentru neprimirea ei. Nu, pentru-ca n'ar' fi o tíera fertila si sanetósa, locuindu si multi romani intr'ensa, dér' pentru-ca primind'o, amu formatu o stavila in calea Russiei spre Orientu, mai curédu séu mai tardiu Russi'a va avé din nou resbelu cu Turci'a, va trebui érase se tréca peste noi se ne strice linistea, se ne implice in vro-unu resbelu si in fine, dupace vomu cultivá si civilisá acea tíera, se vina se ne-o ié. Romani sunt destulu de respanditi iutre Tis'a si Nistru, sunt chiaru prea respanditi si acést'a a facutu se resara printre densii cuiburi straine si se-i slabéscá. De aceea se nu mergemu inainte pe acést'a cale gresita, se nu ne departamu cu spatel dela Carpati, se stamu infipti cu peciórele la malulu Dunarii, ca-ci stamu bine. Si déca e verb'a de a civilisá ceva, atunci, decatu Dobrogea amu face mai bine se ne apucamu se civilisamu Baraganulu nostru. (Aplause.) Déca Europ'a voiescu se tienea Dobrogea, n'are decatu s'o neutralizeze, se faca din ea o colonia a Europei. Pentru ce Europ'a nu voiescu se dé Dobrogea jidaniilor? Ei au parale (aplause). Déca crede, ca ei sunt unu elementu de civilisatiune, se le-o dé lor, ca-ci totu erá vorba de-o emigratiune jidovéscá in Palestin'a; Dobrogea e mai aprópe. Se li-o dé lor; ér' pe noi se ne lase a trai in pace si in liniste intru ale nóstre si dintru ale nóstre. . . Se tramitemu in Dobrogea pe cei 500,000 jidani ce se dice, ca-i avemu aici; si, cá se nu dica Europ'a, ca-i persecutamu, ei bine, se-i damu numai pe jumetate. (aplause) Si acést'a nu pentru ca sunt jidani, ci pentru ca sapa fundamentulu nostru nationalu si pentru ca noi voimu se fimu unu statu nationalu. Candu acést'a se va decide, vomu subscrie si noi pentru trecerea lor si póte ca le vomu face si podulu peste Dunare, cá se se duca. Inchiaiandu dice: Catu despre Delt'a Dunarii déca Europ'a voiescu se ne-o dea se-o primimu cu multiamire, dér' déca amu primi Dobrogea amu face o gresielá politica.

(Va urmá.)

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 21 Septembere. (Urmare si fine.) — D. Ionescu dice, ca intreprinderea autorulu e seriósa, dér' ca scriptulu seu este numai, ca prim'a batire a materialulu. Operatulu contine tóte elementele pentru unu intinsu si bunu memoriu, déra are in sine si insemnate contradictiuni. Cíteza cateva pasagiuri din introducere, in cari indica contradicieri. Apoi revindu la subiectu, spune, ca planulu e completu, intentiunile bune, spiritulu sanetosu, dér' esecutiunea nu e completa, fiindu pripita invederatu. Dupa ce memorialistulu cade in erori, apoi si materialele pare, ca le-a aruncatu fara legatura; nu da vreo solutiune la atatea probleme, cari suleva subiectulu pusu la concursu. — D. Stefanescu dice, ca ar' fi voitu se ridice cestiunea presentarei manuscriptulu la timpu, dér' dupa cele spuse de D. Ionescu, intielege acum pentru ce oper'a nu s'a presentatu la timpu. — D. Odobescu, respundiendu obiectiuniloru dlui Ionescu, arata mai antaiu diferinti'a ce esista intre unu memoriu si o carte. Celui de antaiu i se cere a condensá in sine elemente sciintifice grupate cu metoda, éra nu a presentá o materia elaborata in modu definitivu, ceea-ce este insurirea numai a unei carti. Dintru unu bunu memoriu póte esí o mái buna carte. D. Ionescu a convenitu, ca nici metod'a nici elementele copióse si interesante nu lipescu lucrarei de faciá. Mai multu, d-s'a a aretatu cum ca unele parti sunt tractate cu maiestria, atatu in fondu, catu si in stilu, i s'a parutu inse a vedé óre-cari contradictiuni! D. Odobescu inse, chiaru in locurile indicate nu vede contradictiuni. Buna-óra nu vede, ca autorulu se fi pretinsu in introducerea s'a, ca elementulu dacicu se fi persistatu in institutiuni chiaru dupa contopirea s'a cu celu romanu cuceritoru. Apoi nici in ceea-ce dice despre originele statulu Moldovei nu vede se fia alta lipsa de catu aceea a unei definitive stillisarii. Asemenea nici in miscarea de prosperitate a populatiunei rurale din unele parti ale Romaniei, pe candu altele se aflau in miseria in secolulu XVII, nu vede contradictiune, ci o constatare cu totulu noua facuta pe basa de elemente istorice noue. In resumatu, vede in acestu memoriu o lucrare eminenta, care mai multu de catu ori-care pana acumu merita a se premiá. Inaintea unei lucrari asia de meritorie, nu suntemu in dreptu se ne ridicamu pretensiunile pana a cere se ni se aduca o carte perfecta asupra unei materii inea fórtu puçinu esplorata de

sciinti'a istorica si economica. Déca constatamu óre-cari lacune, avemu midiuóce de a propune pentru alti ani chiaru cestiunile acelea pentru viitórie concursuri. Deocamdata ni se aduce, credemu, mai multu decatu potému sperá. Este de onóre si de datorita pentru noi a premiá memoriulu. — D. Babesiu dice, ca pe catu timpu vede, ca se ridica opositiunea contra acestui op., dlui cere se se pronuncia societatea asupra faptulu intrarei manuscriptulu mai tardiu de cumu era prescisu prin concursu; cu acést'a n'ar' trebui se se faca unu precedentu de procedare vitiósa.

D. Sionu raspunde, ca dupa ce amu intratu in fondu nu mai e locul a ne ocupá de forma. Déca era se nu se priméscá, trebuia din capulu loculu se se respinga. Dér' societatea l'a primitu, l'a recomandat la comissiune; acést'a l'a cercetat, si a facutu reportulu ei; si de ar' fi venitu dela inceputu chiaru, dupa cumu cere d. Stefanescu, n'ar' fi potutu se faca mai multu decatu atatu. — D. Aurelianu dice, ca invocarea acestei lipse de formalitati i se pare nefundata. Comissiune, din care face si dlui parte, oricum fia, a primitu manuscriptulu dela societatea si a avutu indestulu timpu de a'lu studia. Catu despre nesuficientia lui, dlui afirma, ca dela o disertatiune nu se póte cere mai multu. Ea raspunde pe deplin la program'a nóstra, si dupa ce ca autorulu a muncitu atatu timpu, cá se ne faca o lucrare cumu am doritu, ar' fi fórtu nedreptu se nu i se acorde premiulu. — D. Stefanescu revine la cestiunea intrarei manuscriptulu si sustiene pe D. Babesiu. — D. Maniu dice, ca procedur'a are insemnatarea ei. Dupa ce am intratu in fondu, nu ne mai potemu intórce la forma. Vorbindu asupra fondulu inse, pentru argumentele invocate de d. Ionescu, cere amanarea concursulu pentru anulu viitoriu si in acestu timpu spera, ca autorulu 'si-va completá oper'a. — D. Odobescu revine asupra celor dise de d. Ionescu, cafele insusi a disu, ca operatulu are calitati eminente, cari ele numai ne-au facutu pe toti a trece, de astadata numai, asupra miceloru abateri dela regulele impuse pentru primirea manuscriptulu. Dér' nu póte admite, ca dupa ce s'a tractatu cestiunea in fondu, se mai potemu reveni acum asupra cestiunei de forma. Acumu unu anu amu premiatu o lucrare asupra Daciloru, care era de siguru inferióra celei ce ne vine astadi. Amu aflatu in ea lacune si totusi am premiat'o, cerédu cá autorulu se faca in urma corectiuni si completari mai inainte de tiparire. Totu asia potemu face si estimpu.

Dupa óre-cari interlocutiuni din partea dloru Stefanescu, Aurelianu si Baritiu, d. Romanu depune o propunere subscrisa si de d. Odobescu in urmatórea coprindere; „Propunemu: Societatea, recunoscédu meritu eminentei lucrari Tieranulu romanu, 'i decerne premiulu Nasturelu de 5000 lei; dér' constatandu-se, ca autorulu 'i-a lipsitu timpulu pentru completarea constructiunei acestei opere, decide, cá premiulu sa i se libereze dupa completarea facuta in cursulu anulu.“ — D. Maniu combate propunerea dicédu, cá de órece pe de o parte cere decernerea premiulu in principiu, éra pe de alta constata, ca oper'a nu este completa, nu póte acordá premiulu. — D. Ionescu trecédu peste cestiunea de forma sulevata de dnii Stefanescu si Babesiu, dice, ca pentru acést'a nu respinge oper'a ci sustiene idea amanarei concursulu chiaru pentru prestigiulu societatii; termina depunendu o propunere subscrisa si de d. Maniu in coprindere: „Se se amane pe anulu viitoriu, mantienendu-se concursulu publicatu.“

Dupa acést'a siedinti'a se suspenda pe 5 minute pentru consultare. Redeschidendu-se, deputorii propuneriloru de mai susu declara, ca le retragu; éra d. Ionescu depune alt'a motivata in coprinderea urmatória: „Sa nu se decerne premiulu pentru memoriulu Tieranulu romanu, fiindu insuficientu si necompletu.“ — Acést'a propunere, sustienuta si de d. Stefanescu, se pune la votu prin bile. La deschiderea urnei, resulta 5 bile albe si 6 negre. Propunerea se declara caduuta. Se punu apoi la votu conclusiunile reportulu comissiunei si rezultatulu este: 7 bile negru si 4 albe. Prin urmare, premiulu nu se acorda. — Siedinti'a se ridica la 12 ore 1/2.

La 2 ore p. m. siedinti'a se redeschide, deschisa publiculu. La ordinea dilei, disertatiunea dlui Ioanu Ghic'a cu titulu Omulu si inceputulu seu. — Se asculta cu multa atentiune. Dupa terminarea lecturei D. Baritiu aduce omagiurile sale dlui refertiaru pentru instructiv'a s'a disertatiune, si propune cá se se tiparéscá in Anale. — Societatea admite.

D. Stefanescu da o relatiune succinta despre o descoperire paleontologica facuta de dlui in districtulu Oltu, lenga Slatin'a, si anume despre o falca de camila fosila din epoca quartenara, prim'a camila fosila ce s'a gasitu in Europ'a. Se admite a se tipari in Anale.

D. Odobescu citeste continuarea disertatiunei sale asupra cununei dela Novo-Cerkask, care se asculta cu mare interessu si se recomanda a se tipari in Anale.

Literariu. Primimu dela d. Theocharu Alecsi, autorulu romanulu „Ai carte, ai parte“ urmatórea scrisóre cá respunsu la observarile critice din Nrulu 79 alu „Gaz. Trans.“ :

Escritura de concursu.

Pentru ocuparea postului de profesoare pentru musica si cantare la gimnasiulu romanescu greco-catolicu din Naseudu si la scola normala de prunci si de fete, de care e impreunatu salariulu anuale de 900 fl v. a. cu dreptulu la pensiuene, cá la professorii dela institutele de stat, si la adausele decenali, conformu statutelor, cumu se voru statori de catra comitetulu administratoriu din candu in candu, — se escrie concursulu pana **la 31 Octobre st. n. 1878.**

Pana la acestu terminu, concurentii la acestu postu 'si' voru adresá suplicele loru la subscris'a comissiune administrat'oria de fondurile scolastice granitiaresci din Naseudu, avendu in acele de a comprobá:

1. capacitatea formale de a dá instruitiune din tóte instrumentele musicali si din cantare, prin absoluturiu si atestate de progressu dela unu institutu superiore pentru instruitiunea in musica (conservatoriu).

2. cá au avutu exercitiu practic in darea de invetiatura din musica si in cantare la unu gimnasiu, séu la un a din scólele medie de asemene categoria cu succésu bunu in timpu de trei ani, séu cá au exercitatu in modu practic instruitiunea in musica la unu institutu superiore de musica si cantare, séu ca totu in atatu timpu au functionatu cá conducatori la unu orchestru militariu de musica, regulatu dupa lege, ori statutu, seu cá conducatori ai unei capele de musica din vreo cetate.

3. ca sciu limb'a romana cá limb'a propunerei, séu limb'a nentiesca, francésca ori italiana cá limbe inlesnitórie la propunere.

4. Originea si religiunea prin atestatu de botezu.

5. studiele, ce le au mai facutu cumva si ca vieati'a de pana atunci le e nepetata.

Se admitu si concurenti, calificati de a dá instruitiune in musica si cantare dupa mietod'a cea mai noua, cari nu posedu la olalta intrunite aceste conditiuni esentiale 1—5, inse pentru acesti e statoritu, in conformitate cu gradulu calificatiunii loru salariulu de 600 fl. si 700 fl. v. a. pe anu si anume fora dreptulu de a pretinde definivitatea si adausele.

Si la unulu din concurentii de acésta calitate, adeca necalificati pe deplinu, a priori, si reserva administratiunea fondurilor scolastice, a 'i' concede salariulu normale si dreptulu la adause, déca va fi facutu cu succésu distinsu emininte trei ani cá institutore de musica si cantare la institutele de invetiamentu din Naseudu.

Din siedinti'a comissiunei administratoria de fondurile scolastice granitiaresci tienuta in Naseudu in 16 Sept. 1878.

Presiedintele:
Gregoriu Moisiu,
vicariu eppescu.

Secretariulu:
Ioachim Muresianu.

Nr. 187 ex 1878.

2-3

C o n c u r s u.

Pe bas'a budgetulu pentru anulu 1878/9, votatu de adunarea generala a Associatiunei transilvane, tienuta in Simleu la 4 si 5 Augustu a. e. (punctulu 31 alu processulu verbalu), se publica prin acésta concursu la patru premie de cate 25 fl. pentru acei invetiatori, cari se voru fi destinsu intru predarea pomaritului si gradinariului in scólele nóstre poporale.

Suplicele instruite cu atestatele recerute se se adreseze la acestu comitetu pana **la 30 Iuniu 1879** stilulu nou.

Din siedinti'a comitetulu Associatiunei transilvane, tienuta in Sibiiu la 24 Septembrie 1878.

Pentru presiedinte:
P. Dunc'a.

Pentru secret. II-lea:
V. Petri.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 23 Octobre st. n. 1878.

5% ⁰ Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60.60	Oblig. rurali ungare .	72.90
5% ⁰ Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.15	" " Banat-Timis .	79.50
Losurile din 1860 .	111.50	" " transilvane .	86.—
Actiunilebaneci nation .	789.—	" " croato-slav .	74.75
" instit. de creditu 223.25		Argentulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 Iuni . . .	117.70	Galbini imperat'esci .	5.64
		Napoleond'ori . . .	9.42 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. gorm. .	58.15

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioane Gott si fiu Henricu.

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

Brasiovu, 7/19 Octobre 1878.

Multu onorata redactiune! Aici accludu lista de colecta pentru soldatii raniti in Bosni'a si Herzegovina, din care vei binevoi a vedé, ca dela 24 comune au incursu la subscrisulu comitetu nationalu romanu 234 fl. 68 cr. — Acésta colecta s'a administratu astadi ilustratiiei sale d-lui comite supremu Iuliu de Szentiványi impreuna cu o lada, care cuprinde urmatóriele obiecte, ce le contribuira 64 dame romane din Brasiovu, si anume: 28 duzine compresse, 15 duzine triangule, 7¹/₂ duzine fasii (bandage), 8 bucati mari compresse (lepedee), 20 camasi, 12 perechi ismene, 5 perechi ciorapi, 4 punti scama si 12 metrii panza.

Numele acestoru dame si cu cele 914 nume ale contribuitorilor din 4 protopresbiteriate s'au espedatu cu posta de astadi la redactiunea „Telegrafulu romanu“ spre publicare. Binevoiti si d-vóstra a publicá in pretiutulu diariu „Gazet'a Transilvaniei“ alaturat'a lista generala cu colecta din 24 comune bisericesci romane si obiectele daruite de femeile romane din Brasiovu.

Comitetulu nationalu romanu pentru ajutorarea ranitoru din Bosni'a.

Ioanu Petricu, presiedinte.

Consemnatiune despre contribuirile generóse facute in favórea luptatorilor vulnerati, a veduveloru si orfaniloru c. caduti in lupta si acelu ce au remasu fora spriginu in urma conchiamaiei la arme a rezervistiloru.

1. Brasiovu: du'a Victori'a Statescu, concertu 392 fl. 5 cr. (colectati la concertulu datu de d-ei in 9/21 Sept. 1878 in Brasiovu, espedatu 13/25 Sept.) 2. Sub. Scheiu: bis. s. Nicolae din Scheiu dela 107 fam. 69 fl. 78 cr. (prin 6 colectori cu par. Andronicu.) 3. Cetate: bis. s. Treimi dela 8 familii 34 fl. (prin B. Baiulescu), 3. Dirste: Colecta dela 64 familii 10 fl. 15 cr. prin I. Seceleanu invetiatoriu si I. Olteanu. 4. Satulungu: bis. vechia dela 46 familie 30 fl. 90 cr. prin parochulu Irimie Verzea. 5. Bacifalu: Colecta dela 12 familie 3 fl. 60 cr. prin par. Petru Carstocea. 6. Helchiu: Colecta dela 71 familie 2 fl. 36 cr. prin par. I. Craioveanu. 7. Vulcanu: Col. dela 49 familii 6 fl. 12 cr. prin Nt. I. Radoiu, parochu. 8. Codlea: Col. dela 64 familie 5 fl. 7 cr. prin I. Morariu, par. 9. Cristianu: Col. dela 30 familie 2 fl. 44 cr. prin I. Popoviciu, parochu. 10. Zernesci: Col. dela 12 familie 7 fl. 26 cr. prin I. Danu si Tr. Metianu, par. 11. Sohodolu: bis. vechia dela 22 familie 4 fl. 35 cr. prin Leonie Puscariu, par. 12. Sohodolu: bis. noua dela 21 familie 1 fl. 60 cr. prin George Babesiu, par. 13. Sanpetru: Colecta dela 56 familie 3 fl. 49 cr., 6 bucati panza, recle, vestminte, 2 stergare, 1 strapoi, 2 camasi, 1 par. ismene. N. Fratesiu, V. Cranga, 6 metri panza, 1 par. ismene. 14. Rotbavu: Colecta dela 83 familie 1 fl. 68 cr. prin I. Leucescu. 15. Hermanu: Col. in bucate 4 fl., 11 bucati panza, 4 camasi, 2 ismene, 5 stergare prin G. Dagariu, par. si epitropi. 16. Feldiór'a: Col. in bani dela 8 contrib. 1 fl. prin I. Maelatu, epitropu. 17. Presmeriu: Col. in bani dela 42 contrib. 2 fl. 53 cr. prin Alecsie Fratesiu, par. 18. Breticu: Col. in bani dela 28 contrib. 15 fl. 6 cr., 4 coti panza grósa prin Spiridonu Dimianu, adm. ppsc. 19. Sita-Buzeu: Col. in bani dela 12 contrib. 7 fl. prin Spiridonu Dimianu, adm. ppsc. 20. Kézdi-Martanusiu: Col. dela 42 contrib. 1 fl. 90 cr. prin N. Crisbasianu, par. 21. Covasn'a: Col. dela 64 contrib. 10 fl. 59 cr. prin N. Comsia, par. 22. Molciu infer.: Col. dela 24 contrib. 5 fl. 6 cr. prin I. Persoiu, par. 23. Crisbavu: Col. dela 42 contrib. 2 fl. 61 cr. prin I. Masimu, par. 24. Predealu: Col. dela 17 contrib. 2 fl. 13 cr. prin Dimitrie Tetulea, parochu. — Sum'a totala 914 contributori, 234 fl. 68 cr.

Brasiovu, in 7/19 Octobre 1878.

Ioanu Petricu, protopopu.

*Cu pretiuri moderate si promptu.***Librari'a romana in Brasiovu;****IOANU CORNELIU TACITU.**

Tóte cartile de scola, toti autorii romani de aci si din Romani'a, se tramitu si in afara pe lunga remburse (Nachnahme).

Depositu generalu: Gramatica germana pentru clasele primarie (normali) de I. Dore'a. — ABCdariu cu semne de V. Petri. — Religiunea chrestina de I. Popea. La vendiari in cantitati mari 10%⁰ rabatu.

„Calindariu pentru toti 1879“, ed. Bucuresci cu premiu (tablou fórtu elegantu, representandu: „Romani'a libera“) 1 fl. plus porto; „Calindariu amasantu“ cu chipuri comice 75 cr.; „Amiculu poporului“, Calindariulu bunului economu s. a.

Tablouri elegante: Batalia dela Plevn'a, Griviti'a etc. cu pretiuri mici.

Carticele: „Motii si Curcunii“ de I. Odobescu, „Ostasiulu romanu“ de V. Alecsandri, „Plevn'a“ de Sionu s. a.

Oprele renumitoru autori V. Alecsandri, Negrutu, Bolintianu la olalta cu pretiulu de 50 franci, legate 65 franci; „Mihaiu Vitezulu“ de Balcescu s. a.

Mica biblioteca pentru copii in 5 serie, pretiuri bagatele.

1-3

Anunciu.

Tenerulu **Basilu Sambateanu**, nascutu in Blasiu, unde se ar' afla, se cerca, deca binevoiesce se vina cá ajutoriu de notariu cercuale la subscrisulu in Bazn'a lenga Mediasiu.

Ioanu Moldovanu, not. cerc.

Domnule Redactore! Permiti-mi a dumeri prin colónele m. o. dv. diariu pe criticulu romanulu meu: „Ai carte, ai parte“ in privinti'a localitati cu numele de Bidinesci, pe care acelu criticu dupa „simpl'a si pur'a“ s'a marturisire nu a potut'o aflá pe nici o carta geografica.

Spuneti-i d-lui criticu, ca caus'a nedumeririi d-sale nu este alta decatu impregiurarea, ca acésta localitate cautata de d-s'a nu exista decatu numai in fantasi'a mea, in care inca n'a potutu strabate d-s'a, dupa cumu trebuie se intielegu din observarile d-sale.

Catu despre numele acestei localitati, spuneti-i, ca l'amu luat dela cuventulu „bidinea“, care in dictionariulu d-lui Polizu, inavutitu si coresu de d-lu G. Baritiu, datu in tipariu si provediutu de d-lu Ioanu G. Ioanu in Brasiovu 1857, este trecutu pe pagin'a 45 colóna a dou'a cuventulu antepenultimu si tradusu cu urmatórele cuvinte germane: Wedel, Weisswedel, Weisspinsel.

Am fostu atatu de esplicitu in acésta privintia, fiindu ca am auditu, ca d-lu criticu ar' fi sustienutu intr'o societate, ca nu se gasesce cuventulu in nici unu dictionariu!.. Gasi-voi eu óre prin dictionarele latine cuventulu: „tuli“, deca nu voi sci, ca vine dela „fero“. Nu. Éta dér' pentru ce d. criticu trebuie se cauto la cuventulu „bidinea“, candu voiesce se scie sensulu numelui de „Bidinesci“.

D. criticu mai are bunavointia de a potri calibrulu romanulu meu cu acela alu lui Paulu de Kock; 'i fórtu multiamescu de complimentulu nevolontariu, ca-ci asemenarea scrierei mele cu romanurile lui Paulu de Kock o primescu dreptu complimentu si inca de mare pretiu.

In fine inca o mica observare. Secsulu frumosu, dupa petruderea mea, nu este nicidecumu avisatu a se supune opiniunei domnului criticu mai multu decatu secsulu barbarescu; deci si damele voru face in privinti'a romanulu meu: „Ai carte, ai parte“, dupa cumu va placé domniului.

Brasiovu, a dou'a di dupa culesulu viiloru in anulu mantuirei 1878.

Autorulu romanulu „Ai carte, ai parte.“

D i v e r s e.

(Unu apelu importantu.) Facemu atenti pe tinerii nostri romani, cari au absolvatu cursulu comercialu la scólele romane din Brasiovu séu din altu locu, la unu apelu, celu cetimu in diariulu nou aparutu din Galati „Delfinulu“. Elu suna asia: — „Unu numeru pana la 10 juni se cere pentru ocuparea a diferite posturi comerciale, parte pentru Constantinopolu, parte pentru Galati si Tulcea. Emolumentele sunt: dela 3000 pana la 5000 franci si alte avantaje. Se cere celu puçinu cunoscinti'a a 2 din urmatóriele limbi: greaca, anglesa, francesca, italiana séu romana, exclusivu de cunoscinti'a comptabilitatii si a corespondintiei comerciale. Se da preferintia celoru ce voru documenta terminarea unu cursu comercialu, facutu in un'a din scólele publice din Romani'a séu strainatate. Doritorii unoru asemenea posturi, cu aratarea calitatiloru ce posedu, se voru adresá prin diariulu „Delfinulu“ din Galati la firm'a „Confienti'a“, indicandu si adress'a dloru spre a li se poté respunde, la casu de a li se acordá vreunulu din posturile susu indicate.“ —

(Directiunea balóneloru inventata de professorele Ritchell.) Mediu-loculu de a dirige balónele, preocupu cu dreptu cuventu pe toti aeronautii. Din cate sisteme s'au propusu pana astadi, nici unulu n'a produsu vreunu resultatu multiamitoriu, candu s'a pusu in practica. De astadata se anuncia din Americ'a, ca professorele Ritchell s'ar' fi urcatu in atmosfera la Hartford (Connecticut), cu unu aparatu inventatu de deusulu; s'a urcatu numai la 80 metre inaltime, inse timpulu fiindu linistitu, professorele a facutu mai multe evolutiuni, cari dovedescu, ca principiulu, pe care este basata constructiunea s'a, este rationalu si practic. Acésta masina se compune dintr'unu balonu in forma de cilindru de 8 metre lungime si 4 largime, tragendu numai 66 livre, de care se afla atérnatu unu scaunu pentru aeronautu, sub ale carui pecióre este adaptatu unu sistemu de cubi solidi de alama, paraleli cu balonulu si convergendu catra o extremitate; acolo se afla o elice cu patru aripi, a carei'a miscare o póte dirige aeronautulu cu peciórele astfelu, cá se faca 2800 rotatiuni pe minuta. Sub scaunu se afla o alta elice, care póte face 2000 rotatiuni pe minuta; prin combinarea miscariloru a acestoru doue elice, masin'a póte fi dirigeata la drépt'a, la stang'a, in susu, in josu; in fine in tóte directiunile. Dupa catu s'a potutu constata, mecanismulu mai are nevoia de perfectionare, pentru cá se póta lucrá contr'a ventulu. („R. S.“)